

den Bei at komme til Maalet er svækket meget ved at see, hvorledes den ærede Ordfører holder fast ikke blot ved sit oprindelige Forslag, men ogsaa ved de Ændringsforslag, som han har deeltaget i at stille dertil. Det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds har allerede udtalt sig om Ændringsforslaget under Nr. 13, og jeg skal dertil sige, at det er dog en egen Naade at ville fremme Tilhøieligheden til at sælge hos Besidderne af Lehn og bundne Godser, at borttage Udsigten for dem til den Fordeel, som er givet dem ved Loven af 19de Februar 1861, ligesom det heller ikke kan virke til at fremme Selveie, at man om 4 Aar borttager den samme Ret for Besidderne af de frie Godser. Hvad det andet Formaal angaaer, som den ærede Forslagsstiller har havt med Lovforslaget, nemlig at stille en Hindring mod, at den Jord, der nu er undergivet Fæstetvang, formindstes eller udtages til fri Raadighed for Godseierne, da maa jeg tilstaae, at saaledes som Lovforslagets fire første Paragrapher, der skulle tjene til dette Formaalets Fyldestgjørelse, nu foreligge, troer jeg ikke, at der kan være nogen Udsigt til at faae dem gennemførte, saa at altsaa Forholdene i den Henseende blive uforandrede; men selv om det skulde lykkes at faae dem gennemførte, maa jeg tilstaae, at jeg ogsaa i flere af disse Bestemmelser seer en væsentlig Hindring for Selveiendoms Fremme eller for frivilligt Kjøb fra Fæsternes og frivilligt Salg fra Godseiernes Side. Dernæst troer jeg ogsaa, det fremgaaer af tidligere Forhandlinger, at flere af de Bestemmelser, som indeholdes i disse Paragrapher, i og for sig ikke have nogen stor Realitet med Hensyn til det særlige Formaal, som derved skulde fremmes, thi Faren for, at det Gods, der er undergivet Fæstetvang, skulde væsentlig blive formindsket gennem de tidligere Lovbestemmelser, der nu søges forandrede ved disse Bestemmelser, er ikke tilstede; det viser noksom Erfaringen fra de senere Aar. Jeg skal indrømme, at der kan være Mulig-

hed for gennem Omlægningsretten, saaledes som den efter den endnu gjældende Lovgivning bestaaer for Godseierne, at unddrage en Deel Fæstetjord for Fæstetvang, men der er andre Forhold tilstede, som absolut maae modvirke en Tendents hos Godseierne til at benytte denne Omlægningsret i nogen Grad, der er værd at tale om, idet det blotte oconomiske Hensyn vil gjøre, at de ikke ville benytte den i nogen stor Udstrækning. Jeg skal derhos endnu gjentagende gjøre opmærksom paa, hvad jeg tidligere under Forhandlingerne har yttret, at ogsaa det Forslag til en ny Paragraph efter § 9, som er stillet af det ærede Fleertal i Udvalget, og som her foreligger til Behandling, nemlig Forslaget under Nr. 24 og Forslaget under Nr. 25, vil efter min Formening i høj Grad gjøre paa den ene Side Godseierne uvil lige til at sælge og paa den anden Side ogsaa Fæsterne uvillige til at kjøbe. Jeg kan derfor, som sagt, ikke Andet end beklage, at den ærede Ordfører har stillet Vedtagelsen af sit Forslag som en Betingelse for, at han skulde kunne medvirke videre til at gaae den Bei, som her er betraadt, og jeg tilstaaer, at jeg ikke ret forstaaer, hvorfor den ærede Ordfører allerede saa tidlig opgiver det Forsøg, han i saa Henseende har anstillet. Den ærede Ordfører har paaberaabt sig forskjellige Udtalelser af Mand, som han og vistnok Alle med ham ansee for Autoriteter i dette Spørgsmaal, men jeg maa udtale, at jeg fandt ikke, at Paaberaabelsen af disse Udtalelser, saaledes som den ærede Ordfører citerede dem, egentlig hørte hjemme her, saaledes som Sagen nu ligger for. Dersom Spørgsmaalet her stod om at søge gennemført Forslag, der gik ud paa at formindste eller at hæve de Indskrænkninger, der allerede efter den bestaaende Lovgivning paahvile Godseierne i Brugten af Fæstegodset, og saaledes at give Godseierne en fri Dispositionsret over Fæstegodset, saa vilde Paaberaabelsen af disse Udtalelser være aldeles paa sin Plads (Ordføreren: Maa jeg bede om Ordet!), men her er der ikke Spørgsmaal derom,